

SPIS TREŚCI

WSTĘP. Przedmiot i cel rozważań, pytania oraz koncepcje badawcze	7
--	---

CZĘŚĆ I

IDEOLOGIE ROMANTYCZNE A INSPIRACJE TEMATEM CYGAŃSKIM W MUZYCE

WPROWADZENIE. W kręgu ideologii romantycznych	32
ROZDZIAŁ 1. Tytuły nawiązujące do romantycznych wyobrażeń na temat Cyganów	36
1.1. Wyidealizowany obraz Cygana i życia cygańskiego a tytuły utworów muzycznych	36
1.1.1. Od <i>Zingara</i> do <i>Gypsy</i>	38
1.1.2. Literackie i historyczne pierwowzory bohaterów cygańskich . . .	52
1.1.3. Konwencjonalne wyobrażenia życia cygańskiego	62
1.2. Cygańskie czyli węgierskie? Cygańskie czyli hiszpańskie?	71
ROZDZIAŁ 2. Romantyczna wizja kultury cygańskiej w umuzycznionych tekstach poetyckich i librettach dzieł scenicznych	78
2.1. Pozytywny i negatywny stereotyp Cygana	80
2.1.1. Ideały wolności i piękna oraz zdolności muzyczne przypisywane Cyganom	80
2.1.2. Złowróźbna postać Cygana i cygańskie fatum	93
2.2. Świat Cyganów jako pełen skrajnych emocji ‘koloryt lokalny’, egzotyka lub heterotopia	102

ROZDZIAŁ 3. Muzyk cygański jako <i>alter ego</i> romantycznego wirtuoza i improwizatora	110
3.1. Cygańska maniera wykonawcza w kontekście dyskusji na temat wirtuozostwa	110
3.2. Cygański muzyk improwizator	114

CZĘŚĆ II

CHARAKTERYSTYKA BRZMIENIA UTWORÓW INSPIROWANYCH ROMANTYCZNĄ WIZJĄ KULTURY CYGAŃSKIEJ

WPROWADZENIE. Pojęcia <i>style hongrois</i> , <i>verbunkos idiom</i> oraz koncepcja ‘cygańskości’ jako sposobu muzycznej komunikacji	124
ROZDZIAŁ 4. Kształtowanie języka muzycznego w utworach inspirowanych tematyką cygańską	133
4.1. Kwestia proveniencji wykorzystywanych melodii	133
4.2. Problem tzw. skali cygańskiej i ornamentowania melodii	149
ROZDZIAŁ 5. Sposoby wykorzystywania instrumentów kojarzonych z ‘cygańskością’	163
5.1. Skrzypce — symbol węgierskich Cyganów wirtuozów	164
5.2. Efekt brzmienia cymbałów	173
5.3. Efekt brzmienia gitary	182
5.4. Tamburyn i kastaniety — wymiar symboliczny	194
ROZDZIAŁ 6. Od melancholijnej zadumy do żywiołowego tańca	200
6.1. Sentymentalizm i prostota tzw. pieśni cygańskiej	200
6.2. W kręgu radosnej zabawy — tzw. taniec cygański	217
6.3. Fantazyjność ... <i>alla zingara</i>	231
ZAKOŃCZENIE. Rezonans społeczno-kulturowy oraz inspiracje badawcze	241
BIBLIOGRAFIA PRAC CYTOWANYCH	247
INDEKS NAZWISK	268
SPIS PRZYKŁADÓW MUZYCZNYCH	278
SPIS ILUSTRACJI	281
SUMMARY	282